

Folk aldeles sproghistoriff; men det kan rettes i de yngre Classer og ved at de faae nogen almindeligere Underviisning selv i de høiere Classer, og jeg vil henstille til den høitærede Minister, om han ikke vil holde fast ved det Punkt, at det ikke skal gaae i en uheldig Retning med den Side af Studenterne, som det er gaaet med den Side af Candidaterne, der have faaet en eenfaldig sproghistoriff Udvikling. Dernæst er der et andet Punkt, som jeg vilde ønske, at der maatte blive taget fat paa ved den nye Skolelov. Det er Inspectionen ved Skolerne. I dette Dieblif er en af Danmarks og Europas meest berømte Lærde Skoleinspecteur, men idet han forener mange andre Krav, som Samsundet stiller til ham, med denne Post, indfinder han sig kun engang imellem ved Hovedexamen i Skolerne. Kun naar Rygtet om Anarchi, Dpløsning og de vildeste Tilstande baner sig Vej til Kjøbenhavn, har han besøgt andre Skoler og har da som bekjendt idetmindste een Gang fundet den besynderligste Tilstand herskende. Jeg troer, at det vil være heldigt, om der til Cultusministerens Raadighed stode 1 eller 2 Mænd, der stode paa lige Dannelsesstrin og lige Udviklingsstrin med Rectorerne, og som af og til kunde sendes til Skolerne. Der er navnlig een Ting, som Rectorerne mange Steder forsømme, nemlig at besøge Underviisningen i Classerne dagligdags. Mange af Lærkræfterne vilde være unnlige, naar Rectorerne ikke forsømt disse Besøg, men bleve Skolerne besøgte dagligdags af Skoleinspecteuren, troer jeg ogsaa, at Rectorerne dagligdags vilde føre Tilsyn med Underviisning i Classerne, og det vilde hindre Meget af den opløste Underviisning, som enhver Mand, der skriver sit Liv og som har gennemgaaet en lærd Skole, næsten eenstemmig omtaler for flere Sag. Men saa ivrig jeg end kunde være for, at den ærede Kirke- og Underviisningsminister vilde tage denne Sag for, vil jeg dog bede ham ikke at skynde sig altså meget dermed, førend der er kommet en Rettelse i Skolerne; thi jeg er hange for, at det i Henseende til mange Forhold ved vor nuværende Skolevæsen forholder sig endnu ganske, som et tidligere høitbegaavet Medlem af denne Forsamling har sagt om sin Tid, at

hvis alle Lærere havde været lige dygtige ved den Skole, hvori han i sin Ungdom gif, vilde hele Drengelassen have strakt Gevær og ligget død; men det var til Lykke i det Hele kun en spredt Fægtning; thi mange Lærere tynge ikke stærkt paa Eleverne. Jeg troer, at den spredte Fægtning paa Grund af adskillige Lærkræfters mindre Dygtighed er en uundværlig Rettelse for Eleverne under de nuværende Forhold. Den Tanke at lette Eleverne ved at fordele Lærefagene til forskjellige Tider og Standpunkter, troer jeg er en sund og klog Tanke. Jeg troer, at man skylder dem, der have udviklet Danmarks Skolevæsen igjennem de sidste Trin, at erkjende, at der, ved at det blev bestemt, at enkelte Sag skulde standse i 6te Klasse og andre først begynde i 3die Klasse, skete en Begyndelse til en betydelig Rettelse, men dog var denne Reform vistnok noget forkeert gennemført; det skete af de Grunde, som der tidligere ere berørte, og derfor blev det alligevel altså tungt. Jeg har været Lærer i 6—7 Aar ved en Borgerfskole og ved en Latinfskole paa samme Tid; jeg har lært i samme Sag paa begge Steder, og jeg kan da ikke sige Andet, end at jeg er bleven forbausel over den Lethed i at følge Underviisningen, der fandt Sted i Borgerfskolen i Modsætning til Latinfskolen, hvor man bestandig klagede over Sagnet ved Siden af de mange andre Sag, men skal jeg være saubdru, maa jeg tillige erkjende, at i Almeendannelse stode de Dreng, der gennemgik den classiske Skole, langt over de andre, særligt i at bruge deres Evner. Det er overhovedet i mine Dine den Fordeel, som den classiske Dannelse giver, nemlig en langt mere udviklet Dygtighed til at bruge sine Evner. Det er ingenlunde saa, at man ved classisk Dannelse voxer i Sædelighed; det troer jeg ikke, ligesaa lidt som jeg troer, at man overhovedet gennem Rundskaber kan voxer i Sædelighed, hvis virkelige Christens efter mit Begreb berøer paa ganske andre mægtige Livskræfter, men derimod er det ganske klart, at man voxer i Duelighed, i at kunne bruge sine Evner; og det er ogsaa karakteristisk, at den Mand (A. S. Tscherning), der her meest har riduleret over classisk Dannelse, — og flere Andre i begge Retninger ganske i Spor med